

Nijmegen

Aan de fractie van de VVD
t.a.v. mevrouw Buursink,

Postadres
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactpersoon
René van der Straaten
r.van.der.straaten@nijmegen.nl

Ons kenmerk
D230857388

Datum 26 september 2023
Onderwerp Beantwoording technische vragen VVD
Brief reactie op ondernemersbrief tegen
de verkeersafsluiting

Geachte mevrouw Buursink,

Op 31 juli 2023 heeft u diverse vragen gesteld over de voorgenomen avond- en nachtafsluiting van diverse centrumstraten. Deze vragen zijn gesteld naar aanleiding van een artikel in de Gelderlander van 29 juli jl. en twee brieven van ondernemers.

Het betreft twee brieven, waarbij een separate handtekeningenlijst is gevoegd. In de eerste brief spreken de ondernemers zich uit tegen de afsluiting van 18.00 uur tot 21.00 uur, omdat zij verwachten dat ze door de afsluiting omzetverlies zullen leiden. In de tweede brief richten de bezwaren van ondernemers zich tegen de verrommeling. Het lijkt of de handtekeningen betrekking hebben op beiden brieven, echter dit ligt genuanceerder.

Naar aanleiding van de twee brieven hebben wij persoonlijk gesproken met enkele ondernemers. Uit deze gesprekken maken wij op dat het er op lijkt dat een deel van de ondernemers die hun handtekening gezet hebben, dit gedaan hebben omdat ze tegen de verrommeling van het gebied zijn. Volgens deze ondernemers is de afgelopen periode na beëindiging van de proefafsluiting de overlast van met name daklozen en drugsverslaafden toegenomen.

Een aantal ondernemers geven expliciet aan dat ze juist vóór de afsluiting zijn, over het exacte tijdstip van de afsluiting heeft men echter wel nog vragen en wensen.

Daarnaast blijkt uit een analyse van de handtekeningenlijst, dat dezelfde ondernemer soms meerdere keren heeft ondertekend. Bijvoorbeeld één ondernemer die voor zijn drie ondernemingen tekende, of een ondernemer die tekent namens het fysieke bedrijf en daarnaast ook namens de holding organisatie. Ook dit vertekent het beeld van hoeveel ondernemers daadwerkelijk een handtekening op deze lijst hebben gezet.

Het onderzoek dat wij in het kader van de proefafsluiting hebben uitgevoerd, vond plaats over een langere periode in samenwerking met meerdere interne en externe partijen, zoals het gemeentelijk bureau Toezicht & Handhaving en politie. Ook is intensief contact geweest met belanghebbenden: van bewoners en ondernemers tot bezoekers van de binnenstad. De respons op het onderzoek was groot. Onze afdeling Onderzoek en Statistiek beoordeeld de uitkomsten van dit onderzoek als betrouwbaar.

Uit dit onderzoek blijkt dat een relatief klein deel van de ondernemers en bewoners tegen de afsluiting is, terwijl een relatief groot gedeelte van de belanghebbenden voorstander is van de afsluiting.

Tijdens het onderzoek is ook duidelijk geworden dat in het afsluitingsgebied diverse leefbaarheidsproblemen spelen waarvoor aandacht noodzakelijk is. De leefbaarheidsproblematiek in het gebied, zoals geschetst door de ondernemers in de tweede brief, is bij ons bekend. Hetzelfde signaal ontvangen we van bewoners in het gebied. De gemeente Nijmegen investeert daarom extra in het centrum om de leefbaarheid en veiligheid te verbeteren. Op korte termijn starten we met de avond- en nachtafsluiting van de centrumstraten. Naar verwachting zullen wij begin 2024 de Elbrachtstraat herinrichten tot stadsparkje. Op middellange termijn (binnen 5 jaar) zullen wij de Molenpoortpassage en een deel van het Vlaamsegras herontwikkelen.

De door u gestelde vragen hebben betrekking op beide brieven. De vragen 1a tot en met 1c hebben betrekking op deze eerste brief over de voorgenomen avondafsluiting. De door u gestelde vragen 2a. tot en met 2f richten zich op de tweede brief over de verrommeling van het gebied. De antwoorden op de door u gestelde vragen treft u op de volgende bladzijden van deze brief aan. In de bijlagen bij deze brief treft u onze reacties op beide ondernemersbrieven aan.

Ad 1. Roadbarrier

Hieronder treft u de antwoorden aan naar aanleiding van de gestelde vragen in Ad.1 Roadbarrier.

1a. Heeft het College de brief van de ondernemers ontvangen en wat is de reactie van het college?

Ja, het College heeft beide brieven ontvangen op 16 augustus 2023. De reactie van het College op deze brieven is als bijlage bij deze brief gevoegd (zie bijlage 3).

1b. Hoe heeft de evaluatie met ondernemers plaatsgevonden? Is met alle ondernemers in het gebied gesproken en hoe is het mogelijk dat er zoveel verschil zit tussen wat Mijn Wijkplan meldt, namelijk dat ondernemers het plan tot sluiting steunt, het feit dat 57% van de ondernemers volgens de evaluatie de sluiting steunen en het feit dat ruim 40 ondernemers/bedrijven uit het gebied een heel ander signaal afgeven?

Communicatie met ondernemers

Er heeft een proefafsluiting plaatsgevonden waarbij, uitgebreid onderzoek is gedaan naar de effecten van de afsluitingen. Hierover bent u uitgebreid geïnformeerd in de raadsbrief d.d. 6 juni 2023.

De proefafsluiting vond in drie fasen plaats. Alle ondernemers in het afgesloten gebied hebben per fase, in totaal drie keer, een uitnodiging gehad met het verzoek om deel te nemen aan een online enquête. Deze uitnodiging ontvingen ze schriftelijk, maar daarnaast hebben we alle ondernemers laten benaderen door enquêteurs om ondernemers te stimuleren de enquête in te vullen. In totaal hebben ondernemers 139 keer een enquête ingevuld en werknemers 93 keer. Daarbij vormen zij gezamenlijk 20% (231) van de in totaal 1168 ondervraagden.

Via de informatiebrieven en flyers werden bewoners en ondernemers ook uitgenodigd voor inloopbijeenkomsten en stond er aangegeven via welke kanalen men contact op kon nemen voor eventuele vragen en opmerkingen. Met de belangrijkste stakeholders (zoals de supermarkt en enkele grote horecaondernemers) hebben één of meerdere gesprekken plaatsgevonden tussen de gemeentelijke projectleider en de ondernemers. Daarnaast is er veelvuldig contact geweest met de diverse ondernemers die zich op voorhand uitspraken tegen de proefafsluiting (zoals de erotiekshop en de coffeeshops). Ook zijn de (tussen)resultaten van het onderzoek besproken in de ondernemersverenigingen Eigen Kwartier en het Huis voor de Binnenstad.

Betrouwbaarheid van het onderzoek

De enquête is uitgevoerd door onze afdeling Onderzoek & Statistiek. Door de relatief hoge respons worden de uitkomsten van de enquête door de afdeling Onderzoek & Statistiek als statistisch betrouwbaar beoordeeld¹. Vanwege het zorgvuldig doorlopen proces hebben wij geen reden om aan te nemen dat de uitkomsten van het evaluatieonderzoek niet representatief zijn. Logischerwijs zitten niet alle ondernemers en/of bewoners op één lijn, dit blijkt ook uit de onderzoeksresultaten. Maar het grootste gedeelte van de ondernemers die de enquête hebben ingevuld blijken voor de afsluiting te zijn. Uit het onderzoek blijkt ook dat het gros van de mensen, (bewoners, ondernemers, bezoekers en werkenden) voorstander is van een vroege afsluiting. Een vroege afsluiting lijkt ook het grootste effect te hebben op de leefbaarheid in de straten; de verkeersoverlast nam hierdoor het meest af.

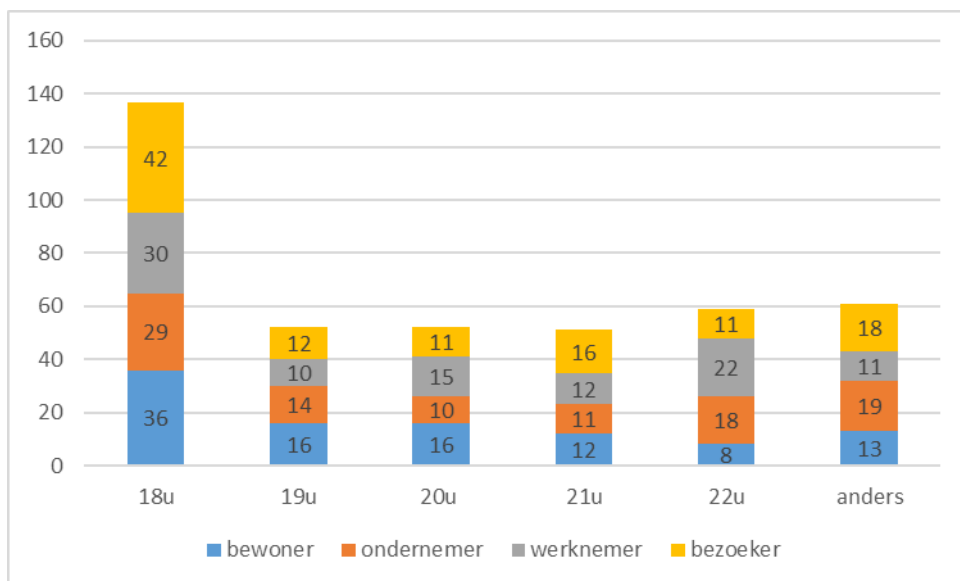
Verklaring verschil beeld enquête en brief Ondernemerscollectief

Naar aanleiding van de twee brieven hebben wij (nogmaals) persoonlijk gesproken met een aantal ondernemers in het gebied. Uit deze gesprekken blijkt dat een deel van de ondernemers die hun handtekening gezet hebben, dit gedaan hebben, omdat ze tegen de verrommeling van het gebied zijn. Deze ondernemers geven expliciet aan dat ze juist vóór de afsluiting zijn, over het exacte tijdstip van de afsluiting heeft men echter wel nog vragen en wensen.

Volgens deze ondernemers is de afgelopen periode na beëindiging van de proefafsluiting de overlast van met name daklozen en drugsverslaafden toegenomen.

In de raadsbrief d.d. 6 juni 2023 hebben wij de gemeenteraad geïnformeerd over de uitkomsten van de evaluatieonderzoeken, waaronder de uitkomsten uit de enquête. De cijfers ter onderbouwing van de avond- en nachtafsluiting zijn gebaseerd op de vraag in de enquête: “Bent u voor of tegen de afsluiting?”. Op deze vraag heeft 66% van de ondernemers positief geantwoord, wanneer we alle metingen gemiddeld bij elkaar nemen. De groep bewoners en bezoekers heeft met 77-79% deze vraag positief beantwoord. Ook is er gevraagd aan alle belanghebbenden aan welke afsluitingstijden zij de voorkeur geven. Daarbij sprak de grootste groep belanghebbenden de voorkeur uit voor een afsluiting vanaf 18.00 uur (zie onderstaande grafiek voor de respons op deze vraag).

¹ Het evaluatieonderzoek bestaat uit meerdere deelonderzoeken. Bij het deelonderzoek met de kleinste respons is met 95% zekerheid sprake van een maximale afwijking van 5.4% rond de uitkomsten. Bij de andere deelonderzoeken ligt de zekerheid van de uitkomsten nog hoger.

Grafiek 1. Het aantal bewoners, ondernemers, werknemers en bezoekers dat de voorkeur uitspreekt voor de starttijd van de afsluiting (Bron: Enquête Afsluiting, gemeente Nijmegen)

Uit een analyse van de openings- en sluitingstijden van ondernemers blijkt dat 50% van de ondernemingen in de afgesloten straten meerdere dagen per week na 18.00 uur en 18% na 21.00 uur geopend is. Het merendeel van de ondernemers die open zijn na 18.00 uur zijn horecaondernemers. De horecaondernemers (behoudens de coffeeshops) profiteren naar verwachting van de afsluiting, omdat de kwaliteit van de omgeving, de ambiance en sfeer juist verbeteren door de afsluiting en de sociale veiligheid toeneemt. De ondernemers die potentieel benadeeld worden door de afsluiting zijn onder meer de 6 coffeeshops in het gebied en enkele winkeliers waarbij een deel van de klanten doelgericht met de auto naar toe komt (zoals de erotiekshop, de lijstenwinkel en de art gallery).

Uit de uitgevoerde evaluatie-onderzoeken van de proefafsluiting blijkt dat hiermee effectief de verkeersveiligheid en leefbaarheid van zowel het afgesloten gebied als de omgeving wordt vergroot. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen we naar de raadsbrief d.d. 6 juni 2023. De voorkeur van zowel Bureau Toezicht en Handhaving als de Politie is om vanaf 18.00 uur af te sluiten.

Opgeteld waren de resultaten van de enquête, de analyse van de sluitingstijden en het advies van handhaving en de politie de reden dat er besloten is om de avond- en nachtafsluiting in te laten gaan van 18.00 uur tot 06.00 uur.

Op basis van de ondernemersbrieven en de vragen van de VVD hebben wij uit zorgvuldigheid het voorgenomen verkeersbesluit op 6 juni 2023 heroverwogen en besloten ons standpunt ten aanzien van de afsluiting te handhaven.

1c. Is het college bereid met de ondernemers die de brief hebben ondertekend in gesprek te gaan en de raad te informeren over de oorzaak van het verschil tussen de evaluatie en de recent door ondernemers verzonden brief en of dit, ook na overleg met bewoners, zou moeten / kunnen leiden tot aanpassen van het reeds door college genomen besluit inzake de afsluiting.

Er is doorlopend contact met diverse ondernemers in het gebied. In het antwoord op vraag 1b treft u het antwoord aan op de oorzaak van het verschil tussen de resultaten van de evaluatie en het beeld dat is ontstaan door de brieven van de groep ondernemers. Uiteraard zijn wij bereid om verder in gesprek te gaan als hier behoefte aan is.

Ad. 2 Zorgen over de algehele staat van de straten; de kwaliteit van de openbare ruimte, de veiligheid en de verkeersveiligheid

Hieronder treft u de antwoorden aan naar aanleiding van de gestelde vragen in Ad.2 Zorgen over de algehele staat van de straten; de kwaliteit van de openbare ruimte, de veiligheid en de verkeersveiligheid.

2. Wat is de reactie van het college op de separate punten uit de brief vanuit de ondernemers? Herkent het college de signalen en komen dezelfde signalen ook vanuit bewoners? Kan het college aangeven voor welke zaken zij, op korte termijn oplossingen gaat zoeken?

Zie de reacties op de diverse punten hieronder bij punt a tot en met f. Algemeen geldt dat de verschillende afdelingen, waaronder handhaving en hun partners zoals de politie dagelijks samenwerken aan de aanpak van de geschetste problematiek. De professionals alleen lossen de problematiek niet op, iedereen zal een steentje bij moeten dragen aan de leefbaarheid. Bewoners en ondernemers hebben ook een rol. Voor fijn samenleven is het ook nodig dat we met elkaar het goede voorbeeld geven en onze straten schoon houden en elkaar aanspreken en bij de les houden, wanneer dat nodig is. We nodigen iedereen, zeker ook ondernemers uit, om klanten aan te spreken als zij de fiets van zich af gooien voordat ze de winkel inlopen. Of een blikje of peuk in een plantenbak voor de winkel dumpen, voordat ze naar binnen stappen. Dit hoort er ook bij en daarover spreken we ook met elkaar in deze aanpak. Het vraagt interventies, het gesprek, een lange adem en onderhoud. Van ons allemaal.

- a. *Er wordt nog steeds, net als gedurende de proef, overdag overlast ervaren van hardrijdende auto's wat voor verkeersonveilige situaties zorg; ondernemers en bewoners geven aan dat drempels gewenst zijn.*

Er is inderdaad ook (weliswaar beduidend kleiner dan 's-avonds en 's-nachts) overdag overlast van te hard rijdende auto's. In het traject voor de afsluiting is met bewoners en ondernemers gesproken over het terugplaatsen van verkeersdrempels in de Van Welderenstraat en Tweede Walstraat. De eerdere drempels in deze straat zijn toentertijd op verzoek van ondernemers verwijderd, o.a. omdat ze een belemmering vormde voor het logistiek vrachtverkeer. Uit de gesprekken met bewoners en ondernemers bleek niet voldoende draagvlak voor het terugplaatsen van deze drempels, en met het besluit van de afsluiting tijdens de avond- en nachtelijke uren, waarin de meeste overlast ervaren wordt, is dit ook niet meer aan de orde.

Daarnaast is het doel van de verkeersafsluiting om te zorgen voor zowel de verbetering van de verkeersveiligheid, sociale veiligheid en openbare orde en tegelijkertijd de milieuproblemen (luchtkwaliteit en geluidshinder) te verminderen. Het toepassen van andere verkeersmaatregelen (zoals drempels) past daar niet bij, omdat deze met name effect hebben op vermindering van de verkeerssnelheid. Doorgaans wordt er meer geluidsoverlast en trillingen ervaren bij de aanwezigheid van drempels in de straat, wat niet leidt tot vergroting van de leefbaarheid.

- b. *Er is een groot gebrek aan fietsparkeergelegenheid, voor zowel bewoners als bezoekers van winkels en horecagelegenheden. Omdat er veel leegstand is/was zijn*

diverse winkelpanden inmiddels omgebouwd tot (studenten)woningen hetgeen het fietsparkeerprobleem verder verergert. Ondernemers en bewoners zijn van mening dat de huidige fietsenrekken en de wijze waarop deze geplaatst zijn niet efficiënt is. Hierdoor wordt er, in combinatie met het nijpende tekort aan fietsparkeerplekken, veel wild geparkeerd. Voor bewoners leidt het tekort aan stallingen op straat tot constante zorgen over of hun fiets niet door de AFAC wordt afgevoerd.

Fietsparkeren is een probleem op meerdere plekken in het centrum. De gemeente is zich hiervan bewust. Deels gaat het om bewonersfietsen van bijvoorbeeld verkamerde panden. Deels om bezoekersfietsen. Handhavingscapaciteit is beperkt en mensen plaatsen hun fiets waar het hen uitkomt, niet waar het bedoeld is. Op dit moment laten wij door verkeersbureau Movares onderzoek doen naar de vraag en aanbod van fietsparkeerplaatsen. Aanleiding voor dit onderzoek is het tekort aan fietsenstallingen in de binnenstad én het signaal van de politie dat verkeerd gestalde fietsen zorgen voor veiligheidsproblemen rondom de kop van de Molenstraat, met name tijdens de stapavonden. Op een aantal plekken zoals bijvoorbeeld het Koningsplein en aan het begin van de Molenstraat, starten we met acties om mensen naar de aangewezen fietsparkeerlocaties te verwijzen. Zo is er tijdens de recente introductieweek een grootschalige actie geweest om (nieuwe) studenten onder de aandacht te brengen waar fietsen gestald dienen te worden.

- c. *Er is veel irritatie is over de wijze waarop “groen” in het straatbeeld is ingepast. Er is sprake van rommelige, verdroogde, lege perkjes, die slecht onderhoud worden.*
Er zijn op enkele locaties rozen in de plantenbakken uitgevallen. Dit wordt vooral veroorzaakt door dumpingen van diverse soorten afval in de plantvakken. Op de lege plekken zijn al meerdere malen nieuwe (rozen)planten terug geplant. Er wordt nu onderzocht hoe wij dit duurzaam samen met bewoners en ondernemers kunnen oplossen.
- d. *Er is veel overlast van afval, ook rondom de ondergrondse containers, de afgelopen maanden ontvingen wij tientallen foto's waarop rondslingerend afval te zien is.*
Politie en toezicht nemen deze locaties al structureel mee in hun rondes. Zo wordt onder andere de Tweede Walstraat extra gecontroleerd. Dit heeft ook tot zichtbaar minder overlast geleid.

Voor de zomer zijn er diverse acties geweest om het publiek bewust te maken van de aanwezigheid van afvalbakken en op die manier zwerfvuil tegen te gaan. Daarnaast worden er ook gesprekken gevoerd met ondernemers over het uitplaatsen van bedrijfsafval. Samen met het Huis voor de Binnenstad zeten we in op een betere en meer circulaire wijze van afvalinzameling (SWILL- horeca afval en oud papier). Ook hebben we bij enkele ondergrondse containers veel inzet gepleegd om het bijplaatsen/dumpingen te voorkomen. Helaas met wisselend succes.

De problemen ontstaan vooral door het onjuist aanbieden van afval door bewoners en ondernemers. Naast de extra inzet van de gemeente, zou beter aanbiedgedrag een groot deel van het probleem oplossen. Met het instellen van statiegeld op blikjes en flesjes zien we een toename aan zwerfafval door het openscheuren van zakken voor het verkrijgen van het statiegeld.

Er heeft recentelijk een uitbreiding bij bureau Toezicht en Handhaving plaatsgevonden waarbij er met name meer in de repressieve sfeer opgetreden gaat worden tegen het uitplaatsen van afval op momenten dat dit niet is

toegestaan. Daarnaast zal per 1 januari 2024 het containerverbod voor ondernemers van kracht zijn waardoor de ontsierende afval containers uit de openbare ruimte geweerd zullen gaan worden.

- e. *Er is veel overlast van de verslavingszorg in het oude stedelijke gymnasium (vechtpartijen op straat, drugsgebruik op staat, drugsafval in portieken, menselijke ontlasting in portieken).*

Politie en gemeente zien ook, net als omwonenden en ondernemers, dat de overlast rondom het MFC de afgelopen maanden is toegenomen. In een stad als Nijmegen met opvang-, zorg- en behandelvoorzieningen in het centrum, is een bepaalde mate van overlast in en rondom die voorzieningen onvermijdelijk en nooit tot 'nul' te reduceren. Deze overlast moet wel beheersbaar en binnen grenzen gehouden worden en dat lukt momenteel niet met de huidige aanpak tegen de overlast rondom het MFC. In het Veiliger Wijkteam en het structurele veiligheidsoverleg tussen MFC, politie en Toezicht en Handhaving komt o.a. de overlastproblematiek rondom het MFC aan bod.

Sinds november 2022 is er voor Nijmegen centrum een versterkte aanpak leefbaarheid en veiligheid opgetuigd, waarbij vanuit het veiligheidsperspectief de aandacht vooral gericht is op 11 hotspots. De Van Schevichavenstraat en omgeving MFC en de Tweede Walstraat/Vlaamsegras zijn beiden hotspots. Daar waar de overlast fors is en/of toeneemt, wordt de aanpak en inzet geïntensiveerd. Momenteel is de inzet vanuit politie en Toezicht en Handhaving in beide gebieden geïntensiveerd, maar het onder andere beboeten van de overlastgevers en het opleggen van gebiedsverboden hebben volgens politie en Toezicht en Handhaving niet of nauwelijks effect meer.

Gelet op het bovenstaande zijn de betrokken professionals inmiddels met elkaar in gesprek om een effectievere aanpak ter vermindering van overlast en onveiligheid rondom het MFC af te spreken. Hierbij worden mogelijkheden besproken voor zowel de korte als lange termijn.

Per 1 april 2023 is door de landelijke overheid het statiegeld op het inleveren van blik ingevoerd. Op dit moment wordt slechts 50% van dit blik ingeleverd en 50% niet. Voor verslaafden en anderen biedt dit een nieuwe inkomstenbron. Afvalzakken worden kapotgetrokken. Van het opgehaalde geld wordt bijvoorbeeld weer nieuwe drugs of alcohol gekocht. Verslaafden zijn hier zo succesvol in, dat zij geen noodzaak voelen om zich met een zorgvraag te melden. Ze raken hierdoor steeds meer uit het zicht van de zorgverleners en worden steeds minder voor hun psychosociale problematiek behandeld. Hierdoor neemt de overlast voor de omgeving verder toe. Wij zijn in overleg met ketenpartners, de landelijke overheid en andere gemeenten om te kijken naar de mogelijkheden om dit probleem aan te pakken.

- f. *Er te weinig wordt gehandhaafd op het terrassenbeleid*

Er wordt wel degelijk gehandhaafd door Toezicht en Handhaving op de opstelling en omvang van de horeca-terrassen. De capaciteit van deze afdeling in relatie tot hun takenpakket vraagt tegelijkertijd om het stellen van prioriteiten. Daardoor kan de frequentie van handhaving, welke reactief plaatsvindt, op het terrassenbeleid wellicht anders zijn dan gewenst is door ondernemers in dit gebied.

3. Is het college bereid met de ondernemers en bewoners in het gebied om de tafel te gaan om de signalen te bespreken en de oplossingsrichtingen die zij zelf zien te beoordelen op haalbaarheid en de Raad hierover te informeren?

Uiteraard zijn wij bereid om in gesprek te gaan over mogelijke oplossingsrichtingen. We zijn en blijven in gesprek via de reguliere kanalen. Daarnaast kan iedereen gebruik maken van de meld en herstel dienst. De ervaring laat zien dat men deze weg goed weet te vinden. Daar acteren we dan ook zowel in preventieve al repressieve wijze op. Gelijktijdig wijzen we ook op de eigen verantwoordelijkheid van partners in het gebied om samen met ons bij te dragen aan het schoon, heel en veilig houden van de leefomgeving.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

A.P.W. van de Klift
gemeentesecretaris

H.M.F. Bruls
burgemeester